

Türk Standardları Enstitüsü kuruluş Kanunu

(Resmî Gazete ile ilânı : 22.11.1960 - Sayı : 10661)

No.
132

Kabul tarihi
18.11.1960

Kuruluş ve gaye

MADDE 1. — Her türlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standardlarını yapmak gayesiyle «Türk Standardları Enstitüsü» kurulmuştur.

Enstitü, tüzel kişiliği olan ve hususi hukuk hükümlerine göre idare edilen bir kamu kurumu olup kısa adı ve alâmeti farikası «TSE» dir.

Yalnız Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standardlar «Türk Standardı» adını alır.

Bu standardlar ihtiyari olup, Bakanlar Kurulu kararıyla mecburi kılınabilir. Bir standardın mecburi kılınabilmesi için «Türk Standardı» olması şarttır.

Türk Standardları Enstitüsünün merkezi Ankara'dadır.

Görevleri

MADDE 2. — Türk Standardları Enstitüsünün görevleri şunlardır :

A) Her türlü standardları hazırlamak veya hazırlatmak,

B) Enstitü bünyesinde veya hariçte hazırlanan standardları tetkik ve uygun bulduğu takdirde Türk Standardları olarak kabul etmek,

C) Kabul edilen standartları yayınlamak ve ihtiyari olarak uygulanmalarını teşvik etmek, mecburi olarak yürürlüğe konmalarında fayda görülenleri, Bakanlar Kurulundan karar alınması için ilgili bakanlıklara sunmak,

D) Hususi ve resmî sektörün talebi üzerine standardları veya projelerini hazırlamak ve müta-lâa vermek,

E) Standardlar konusunda her türlü ilmî ve teknik incelemelerle araştırmalarda bulunmak, yabancı memleketlerdeki benzeri çalışmalarını takibetmek, Milletlerarası Standard Kurumları ile münasebetler kurmak ve bunlarla iş birliğinde bulunmak,

F) Üniversiteler ve diğer ilmî, teknik kurum ve müesseselerle iş birliği sağlamak, standardizasyon konularında yayın yapmak, millî ve milletlerarası standardlardan arşivler meydana getirmek ve ilgililerin faydalanmalarına sunmak,

G) Standardlarla ilgili araştırma maksadiyle ve ihtiyari standartların tatbikatında kontrol için laboratuvarlar kurmak, muayene, analiz ve deneyleri, resmî veya hususi sektörün talebedeceği teknik çalışmaları yapmak ve rapor vermek,

H) Yurtta standard işlerini yerleştirmek ve geliştirmek için elemanlar yetiştirmek ve bu maksatla kurslar açmak ve seminerler tertiplemek,

Türk Standardları Enstitüsünün bu görevlerinin öncelik esasına göre tanzimi Genel Kurulca kararlaştırılır ve ilgililere duyurulur.

Organlar

MADDE 3. — Türk Standardları Enstitüsünün organları Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu ile İhtisas Kurullarıdır.

Genel Kurul

MADDE 4. — Genel Kurul, Türk Standardları Enstitüsünün en üst yetki organı olup temsilci ve tabii üyelerden meydana gelir.

A) Temsilci üyeler;

a) Üniversitelerin standardla ilgili kürsüleri ve enstitüleri ile standardlarla ilgili sair ilim müesseselerinden ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden,

b) Ticaret, Sanayi, İmar ve İskân Bakanlıkları ile standardlarla ilgili diğer bakanlıklar ve bunlara bağlı veya murakabelerine tâbi teşekküller arasından,

c) Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği ile Türk Standardları Enstitüsü gelirlerine katılan oda ve borsalar, standardla ilgili bankalar ve hususi teşekküller arasından, istenecek temsilciler.

Bu üç gruptan gelecek temsilci üyelerin sayıları memleketteki standard çalışmalarının durumu ve gelişmeleri göz önünde tutularak Genel Kurulca tesbit olunur. Şu kadar ki, bir gruptaki temsilci üye sayısı, diğer iki gruptaki temsilci sayısının toplamını geçemez.

B) Tabii üyeler;

Teşkilât kanunlarında standard işleri ile görevlendirilmiş olan bakanlıkların bu hizmeti gören dairelerinin âmirleri ile Genel Kurulun toplandığı tarihte görevli hazırlık grupları başkanları ve Türk Standardları Enstitüsünün eski Yönetim Kurulu başkanları Genel Kurulun tabii üyeleridir.

Genel Kurul ilân olunan günde hazır bulunan âza ile toplanır. Kararlar mevcudun çoğunluğu ile alınır.

MADDE 5. — Türk Standartları Enstitüsünün gayelerine yararlıkları dokunanlarla standard çalışmalarında ilmi ve teknik başarı gösterenlere Genel Kurulca fahri üyelik verilebilir. Fahri üyeler, Genel Kurul toplantılarına katılabilirler fakat oya iştirak etmezler.

Teknik Kurul

MADDE 6. — Teknik Kurul Türk Standardları Enstitüsünün, hazırlanan standardları kabul ve mecburi olarak yürürlüğe konmalarında fayda görülenlerini tesbit eden yetkili organıdır.

Teknik Kurul, Genel Kurulda bulunan bakanlıklar mensubu tabii üyeler, yönetim kurulu üyeleri, yönetmelikte belirtilen ihtisas kurulları başkanları ile Genel Kurulun temsilci üyeler arasından ve dördüncü maddenin (A) bendi, (a) ve (c) fıkralarında belirtilen grupların her birinden seçeceği ikişer kişiden teşekkül eder. Teknik Kurul, yılda en az iki defa olmak üzere, lüzumu halinde Yönetim Kurulu tarafından toplantıya çağırılır ve çalışmalarını en az on beş kişinin iştirakiyle yapar. Kararlar 2/3 çoğunlukla alınır. Teknik Kurulun kararları kesindir.

Yönetim Kurulu

MADDE 7. — Yönetim Kurulu Türk Standardları Enstitüsünün yürütme organıdır. Genel Kurul tarafından ve kendi içinden seçilen, her yıl üçte biri değişen altı asil üyeden teşekkül eder. Asillerle beraber yedekleri de seçilir.

Türk Standardları Enstitüsünü, her yıl Yönetim Kurulunca kendi arasından seçilen başkan temsil eder. Görev süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Denetleme Kurulu

MADDE 8. — Türk Standardları Enstitüsünün hesapları ve bunlarla ilgili muamelâtı Genel Kuruldaki Ticaret, Sanayi ve İmar ve İskân Bakanlıklarının temsilci üyelerinden kurulan üç kişilik bir kurul tarafından denetlenir.

İhtisas kurulları

MADDE 9. — Türk Standardları Enstitüsünün ilmî inceleme ve hazırlama organları olan ihtisas kurulları, Enstitü faaliyetinin gerektirdiği sahalarda çalışmak üzere, Genel Kurul kararı ile kurulurlar ve bu kararlarda belirtilen esaslar dâhilinde vazife görürler.

Genel Sekreter ve kadro

MADDE 10. — Yönetim Kurulunca Türk Standardları Enstitüsünün işlerini yürütmek üzere bu kurula karşı sorumlu, kendi dışından bir Genel Sekreter atanır.

Genel Sekreter, Genel Kurul ve Yönetim Kurulunun tabii üyesidir.

Yönetim Kurulu, personel kadrolarını ihtiyaca göre tertipleyip her yıl bütçesi ile birlikte Genel Kurulun onayına sunar.

Gelirleri

MADDE 11. — Türk Standardları Enstitüsünün gelirleri şunlardır :

A) Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği ile yıllık gelirleri (200 000) liradan fazla olan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ile Ticaret Borsalarının bir evvelki yılda sağlanan fiili gelirlerinin % 3 ü nispetinde mütaakıp yılın bütçesine koyacakları ve o yılın Mayıs ve Ekim aylarında iki eşit taksitte tediye edecekleri aidatlar ;

B) Türk Standardları Enstitüsünün çalışma konuları ile ilgili oldukları veya çalışmalarından doğrudan doğruya yahut dolayısıyla faydalandıkları ilgili bakanlıklarınca Türk Standardları Enstitüsünün mütalâası alınarak tesbit edilen 3460 sayılı Kanuna tâbi teşekkül, müessese ve ortaklıklarla, bakanlıkların teftiş ve denetlemesi altındaki birlik, kurum ve ofislerin her yıl bütçelerine koyacakları (5 000) lira maktu aidat ile bir evvelki yılın bilançosuna göre tahakkuk eden sâfi kârının binde birine tekabül eden nispi aidatlar ;

C) Türk Standardları Enstitüsünün yapacağı hizmetler karşılığı olarak gerçek ve tüzel kişilerden Yönetim Kurulunca uygun görülecek miktarda veya tarifelerine göre alınacak ücretler ;

D) Yayın ve (TSE) alâmeti farika gelirleri ;

E) Her türlü yardım, bağış ve sair gelirlerden ;

İbaredir.

Türk Standardları Enstitüsünün yukardaki fıkralarda sayılan gelirleri ve muameleleri ve sahibi bulunduğu gayrimenkulleri her türlü vergi, resim ve harctan muaftır.

Gelir ve Kurumlar vergilerine tâbi teşekküllerce tediye olunan aidat o yılın hesap dönemine masraf kaydedilir.

MADDE 12. — Türk Standardları Enstitüsünün bu kanunda belirtilen kamu hizmetlerini ifa edebilmesi için lüzumlu olduğu Sanayi Bakanlığınca belirtilecek arazi ve arsalar Hazine mülkiyetinde bulunanlar Türk Standardları Enstitüsüne bedelsiz olarak devir ve temlik edilebilir.

7367 sayılı Kanun ile belediyelere devredilmiş olan aynı mahiyetteki arazi ve arsalar için dahi yukardaki fıkra hükmü uygulanır.

MADDE 13. — Türk Standardları Enstitüsünün malları Devlet malı sayılır. Bu mallar aleyhine cürüm işliyenlere bu cürümlerinden dolayı Devlet memurları hakkında tatbik edilen ceza hükümleri uygulanır.

Yönetmelikler

MADDE 14. — Türk Standardları Enstitüsünün toplanma esas ve usulleri, yönetimi, denetlenmesi, organlarının kuruluş, görev, yetki ve çalışma usulleri ile organ ve üyelerinin görev süreleri,

bütçelerinin düzenlenmesi, gelirlerinin toplanması ve sarf şekilleri ile bu kanunun uygulanmasını ilgilendiren sair konular Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulunca hazırlanıp Genel Kurulca kabul edilecek yönetmeliklerde belirtilir.

GEÇİCİ MADDE — Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği tarafından 5590 sayılı Kanuna dayanılarak kurulmuş bulunan Türk Standardları Enstitüsü, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bütün hukuk ve vecibeleriyle Türk Standardları Enstitüsüne geçer.

Şu kadar ki, on dördüncü maddede yazılı organlarla ilgili yönetmelikler yürürlüğe girinceye ve bu kanuna göre teşekkül edecek organlar görevlerine başlayınca kadar yürürlükteki statünün uygulanmasına devam olunur.

Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme ve İhtisas kurulları ile ilgili yönetmelikler mevcut Yönetim Kurulunca hazırlanıp bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde mevcut Genel Kurulun tasvibine sunulur.

MADDE 15. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 16 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

19 Kasım 1960

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 19 . 11 . 1960	2/131
Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiği ve dair Devlet Başkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası	19 . 11 . 1960	4/483